

2. ULUSLARARASI SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERE MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIMLAR KONGRESİ

2nd INTERNATIONAL CONGRESS ON MULTIDISCIPLINARY
APPROACHES TO SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES

23 Eylül
2023, İstanbul

23 September
2023, İstanbul

www.smykongresi.org

2. ULUSLARARASI SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLERE MULTİDİSİPLİNER YAKLAŞIMLAR KONGRESİ

Kongre Başkanı: Prof. Dr. Gülsen DEMİR

Kongre Eş Başkanı: Prof. Dr. Giray Saynur DERMAN

Kongre Düzenleme Kurulu Başkanları: Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ

Güven Plus Grup A.Ş. Yayınları: 09/2023 **Kitap Ölçü ve Yayın Tarihi:** 21 x 29,7 cm • 30 Eylül 2023

Yayıncı Sertifika No: 52866 **E-ISBN:** 978-625-6471-04-7

Bu kongre kitabının her türlü yayın hakkı GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI'na aittir. Yayınevinin yazılı izni olmadan, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayını, çoğaltımı ve dağıtımını yapılamaz. **Kitapta yer alan her bölüm ve makale/bildirilerin sorumluluğu, görseller, grafikler, direkt alıntılar ve etik kurul ve kurum iznine yönelik sorumluluk ilgili yazarlara aittir. Bu yönde oluşabilecek herhangi hukuki bir olumsuzlukta Yayınevi başta olmak üzere kitabın hazırlanmasına destek sağlayan kurumlar, kitabın düzenlenmesi ve tasarımından sorumlular kurum(lar) ve kitap editörleri, hakemler, düzenleme kurulu, kongre kurulları, bilim kurulu ve diğer kurullar ile yayınevi hiçbir konuda "maddi ve manevi" bir yükümlülük ve hukuki sorumluluğu kabul etmez ve etmesi istenemez; hukuki yükümlülük altına alınmaz. Her türlü hukuki yükümlülük ve sorumluluk "maddi ve manevi" yönden ilgili bölüm yazar(lar)ına aittir. Bu yöndeki haklarımızı maddi ve manevi yönden GÜVEN PULUS GRUP DANIŞMANLIK "YAYINCILIK" A.Ş. olarak ve kongre kurulları adına saklı tutarız. Herhangi bir hukuki sorunda/durumda İSTANBUL mahkemeleri yetkilidir.** Güven Plus Grup Danışmanlık bünyesinde hazırlanan ve yayınlan bu eser ISO: 10002:2014-14001:2004-9001:2008-18001:2007 belgelerine sahiptir. Bu eser TPE "Türk Patent Enstitüsü" tarafından "Güven Plus Grup A.Ş.2016/73232" ve "2015/03940" nolu tescil numarası ile markalı bir eserdir. Bu bilimsel/ akademik kongre kitabı ulusal ve uluslararası nitelikte olup, **"2019 yılı akademik teşvik kriterleri kapsamında olup, 17/01/2020 tarihli ve 31011 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 16/1/2020 tarihli ve 2043 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Uyarınca ilgili yayınlanan yönetmelik kapsamında değerlendirilmekte"** olup, akademik teşvik kriterlerini karşılamaktadır. Çok bölümlü ve yazarlı olan bu kongre kitabı E-ISBN'li olup Kültür Bakanlığı Milli Kütüphaneler tarafından ve 18 Farklı Dünya Ülkesiyle Anlaşmalı olan Milli Kütüphanenin E Erişim sistemi tarafından da taranmaktadır. Bu kitap maddi bir değer ile alınıp satılamaz. Kitap bölüm yazarlarından, destekleyenlerden, kitap emeği geçenlerden Güven Plus Grup A.Ş. Yayıncılık herhangi bir maddi bir gelir elde etmemiş ve talepte bulunmamıştır. Kitap yer alan bölüm, makalelerden alıntı yapmak ve ilgili bölüm ile makaleye atıf yapılmak koşulu ile kaynak gösterilmek üzere bilimsel ya da ilgili araştırmacılar tarafından kullanılabilir. **Yayın evimiz ve kongre kurulları kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği kanunlarına uygun hareket eder. Kongre katılımcılarının da bu yönde hareket etmesini zorunlu kılar. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin olarak işbu kongre kitabına sahip olan bireylerin ilgili kanun, yönetmelik ve uygulamalara göre hareket etmesi bir zorunluluktur. Bunun aksi hareket edenler oluşan hukuki, maddi ve manevi sorun ile zorunlulukları peşinen kabul etmiş sayılır.**

Metin ve Dil Editörleri

Prof. Dr. Ayhan AYTAÇ
Prof. Dr. Ashok JAMMI
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU
Prof. Dr. Emine Selcen DARÇIN
Prof. Dr. Çetin YAMAN
Prof. Dr. Giray Saynur DERMAN
Prof. Dr. Gülten HERGÜNER
Prof. Dr. Gülsen DEMİR
Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ

Prof. Dr. Mihalis Michael KUYUCU
Prof. Dr. Muammer CENGİL
Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA
Doç. Dr. Emre DÜNDER
Doç. Dr. Gökşen ARAS
Doç. Dr. Levent ARIDAĞ
Doç. Dr. Zeynep YAMAN
Dr. Öğr. Üye. L. Santhosh KUMAR
Dr. Öğr. Üye. Senai YALÇINKAYA

Kapak Tasarım ve Dizgi

Öğr. Gör. Ozan KARABAŞ

Baskı-Cilt

GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI®

Kayaşehir Mah. Başakşehir Emlak Konutları, Evliya Çelebi Cad. 1/A D Blok K4 D29 Başakşehir, İstanbul
Tel: +902128014061- 62 • Fax:+902128014063 • Mobile:+9053331447861

Kitap/Dergi/Kongre İmtiyaz Sahibi

GÜVEN PLUS GRUP DANIŞMANLIK A.Ş. YAYINLARI®

Kayaşehir Mah. Başakşehir Emlak Konutları, Evliya Çelebi Cad. 1/A D Blok K4 D29 Başakşehir, İstanbul
Tel: +902128014061-62-63 • +905331447861
info@guvenplus.com.tr • www.guvenplus.com.tr

SPOR GAZETECİLİĞİNDE YAŞANAN DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE YURTTAŞ GAZETECİLİĞİ UYGULAMALARI: DENİZ SATAR ÖRNEĞİ¹

Prof. Dr. Mihalıs (Michael) KUYUCU

İstanbul Galata Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul / Türkiye

Öz: Yurttaş gazeteciliği, profesyonel olmayan kişilerin katılımını tanımlamak için kullanılan bir terimdir. Haber ve bilgilerin oluşturulması, analizi ve kamuya yayılmasında önemli bir yöntemdir. Yurttaş gazeteciliğinde vatandaşların bireysel paylaşım faaliyetleri çeşitli şekillerde uygulanır. Bloglar, sosyal ağlar ve çevrimiçi forumlar, katılımcı medya projeleri bunlara örnektir. Yurttaş Gazeteciliği haberlerin halk tarafından toplanması ve paylaşılmasına da karşılık gelmektedir. Bu genellikle sosyal medya kanalları ve internet aracılığıyla gerçekleşir. Yurttaş gazeteciler bloglar, web siteleri veya sosyal medya aracılığıyla bağımsız olarak veya profesyonel haber gazetecileriyle birlikte çalışabilir. Yurttaş gazeteciler genellikle yayınlanan makalelerdeki yorumlar bölümünü kullanarak, canlı blog yazarak veya kitle kaynak kullanarak profesyonel haberlerle iş birliği içinde çalışırlar. Vatandaşlar genellikle profesyonel bir dijital haber makalesinin yorumlar bölümünde görüşlerini paylaşır. Bu, makaleyi haber spikerinin raporunun yanı sıra ek sesleri de yakalayan bir konuşma haline getirir.

Yurttaş gazeteciliği kriz dönemlerinde uluslararası alanda ön plana çıkmıştır: 11 Eylül 2001'de New York City ve Pentagon'a yapılan saldırılar, insanların görgü tanığı raporları için internete başvurduğu ilk olay olmuş ve bu raporların bazıları ana akım haberler tarafından da kullanılmıştır. "Vatandaş gazeteciliği" terimi ilk kez 2004 Asya tsunamisi sırasında, turistlerin kişisel bloglarına yükledikleri fotoğraf ve videoların televizyonda ve yazılı basında kullanılmasıyla kullanılmıştır. 2010'da başlayan Arap Baharı, habercilikte, canlı ön cephe görüntülerinin ve görüntülerinin toplanmasında, ana akım medyanın ve hükümet yetkililerinin izlenmesinde yeni bir vatandaş katılımı seviyesi sergilemiştir. 2009'daki cumhurbaşkanlığı seçimlerinin sonuçlarının ardından İran Yeşil Hareketi dünyaya İran'ın yeni bir yüzünü sunmuştur. Uluslararası medyada İran son derece teokratik ve aşırılık yanlısı bir ülke olarak tasvir ediliyordu. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanlar İranlı gençlerin hoşnutsuzluğunu ve kolektif huzursuzluğunu gördüklerinde, on yıllardır hakim olanın tam tersine yeni bir imaj ortaya çıkmıştır. Tüm olaylar sosyal medya tabanlı yurttaş gazeteciliğinin gündem belirleme gücü ile gerçekleşmiştir.

¹ ORCID NO: 0000-0002-1931-6844

Birçok ana akım haber kuruluşu artık izleyicilerini web siteleri üzerinden fotoğraf ve bilgi yüklemeye teşvik etmekte ya da özel yurttaş gazeteciliği siteleri oluşturmaktadır. Sosyal medya, bu amaçlara hizmet eden çeşitli medya ve sosyal ağ siteleridir. Yurttaş gazeteciliği özellikle Twitter, Facebook, Instagram ve Youtube mecraları kullanılarak yapılmaktadır. Yurttaş gazeteciliği sosyal medyada gerçekleşir, ancak sosyal medyada paylaşılan her bilgi yurttaş gazeteciliği değildir. Sosyal medya ve profesyonel gazetecilerin etkileşim için sosyal medyayı kullanma ilgisi takipçilerin etkileşime katılma fırsatlarının artmasına yol açmıştır. Hikayeleri beğenmek ve yorum yapmak gibi çeşitli şekillerde paylaşılan bilgi ve haberlere etkileşim yapan okur yurttaş gazeteciliğinin bir parçası da olmaktadır.

Tarih boyunca yurttaş gazeteciliği her ne kadar format değiştirip, dönüşüm yaşasa da önemli habercilik türlerinden biri olmaya devam etmiş ve modern sivil toplumun hayati parçası olmuştur. Yurttaş gazeteciliği herkese sesini duyurma şansı verir ve herkes bu vesile toplumda aktif bir rol oynayabilir. Günümüzün dijital yıkım çağında yurttaş gazeteciliğinin rolü hiç bu kadar önemli olmamıştı. İnsanlar yurttaş gazeteciliği aracılığı ile belirli olayların ve gelişmelerin meydana geldiği anda o gelişmeleri veya haberleri üretmektedir. Yurttaş gazeteciliği ayrıca medyanın çeşitliliğine ve çoğulculuğuna da katkıda bulunur.

Yurttaş gazeteciliği her ne kadar daha çok politik olaylarla bütünleşse de aktüel konularda da ön plana gelmiştir. Müzik, magazin, spor gibi pek çok alanda yapılan haberler ve sosyal medya paylaşımları yurttaş gazeteciliğinin politik konular dışında da gelişmesine katkıda bulunmuştur. Bu çalışmada medya ve gazetecilik kariyerine geleneksel medyada başlayan buna paralel olarak dijital medyada da yoğun çalışmalar yapan ve bu alanda başarılı bir fenomen olmayı başaran Deniz Satar incelenmiş ve yurttaş gazeteciliği ile spor gazeteciliğinin nasıl bir paydada buluşabileceği konusu betimlenmiştir. Deniz Satar Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesinden mezun olmuştur. 2012 yılında TRT SPOR TV kanalında programlar yaparak popüler olan Satar eş zamanlı sosyal medyada yaptığı paylaşımlarla dijital medyada ayrı bir kitle yakalamıştır. Sosyal medya hesaplarını özellikle Instagram ve X (Twitter) 'ı çok yoğun bir biçimde kullanan Deniz Satar bu hesaplarında (Instagram @denizsatar, X @denizsatar) yapmış olduğu paylaşımlarla spor organizasyonları hakkında kendi oluşturduğu haberleri sporseverle paylaşmaktadır. Araştırmanın yapıldığı bir yıllık süreçte Deniz Satar Katar'da düzenlenen Dünya Kupası Futbol turnuvası, Voleybol Milletler Ligi turnuvası, İstanbul'da düzenlenen UEFA Şampiyonlar Ligi final maçı, Galatasaray'ın oynadığı şampiyonlar ligi ön eleme maçları (Slovenya), Yunanistan'da düzenlenen Manchester City & Sevilla Süper Kupa Finali, Belçika'da düzenlenen ve Türkiye'nin Avrupa Şampiyonu olduğu Kadınlar Voleybol Turnuvası gibi önemli

uluslararası spor etkinliklerini yerinde takip etmiş ve sosyal medya hesabı Instagram'dan yaptığı paylaşımlarla bilgi ve haberler vermiştir. Bu çalışmalarında Deniz Satar bir yurttaş gazetecisi gibi davranmış ve tüm bu spor etkinliklerinde ana akım medyaya yansımaya görseller ve videolar hazırlayarak etkinlikler hakkında bilgiler vermiştir. Deniz Satar yaptığı paylaşımlarda bir izleyici gözü ile spor etkinliklerinde yaşananları anlatmış ve maçları tribünden izleyenlerin gözü ile sosyal medya hesabından takipçilerine aktarmıştır. Tüm bu eylemlerinde Satar tribünleri adeta sosyal medyaya taşımış ve yurttaş gazeteciliğini spor gazeteciliği ile birleştirmiştir. Turnuvaların yapıldığı ülkelere giden ve turnuvalarda oynanan önemli maçlara giderek maçları tribünde izleyen ve bu sırada çektiği videolarla maçlar hakkında yorumlar yapan, önemli bilgiler veren, tribünde olan seyircilerle sohbetler yapan, seyircilerin coşkularını gösteren, maçlardaki takımların sevinç ve hüznelerini gösteren ve anlatan bir gazeteci gibi davranmıştır. Bu paylaşımları daha çok kısa videolarla yapmayı tercih eden Deniz Satar bir yurttaş gazetecisi gibi olayın yaşandığı yerden ana akım medyada yer almayan özel hazırlanmış bir içerik sunmuş ve kendi içeriğini yaratarak bunu sporseverle sosyal medyadan paylaşmıştır. Paylaşılan videoların bir bölümünde kendisi de turnuva ve maçlar hakkında bilgiler veren buna yönelik anonslar yapan Satar aynı zamanda spor etkinlikleri hakkında kulis ve arka plana ait bilgiler de paylaşmıştır. Bu faaliyetler yurttaş gazeteciliğinde önemli olan "özgün" ve "ana akım medyada yer almayan" içerik paylaşımına örnek olmuştur. Yapmış olduğu haber ve bilgi içeren paylaşımlarda takipçilerin beğeni, yorum yapma imkanı da sunan Deniz Satar yayınladığı videolarda takipçileriyle konuşarak bu içerikleri onlar için hazırladığını belirtmiş ve takipçilerinin de görüşlerini sorarak yorum yazmalarını istemiş ve interaktifliği hayata geçirmeyi ihmal etmemiştir. Yurttaş Gazeteciliğinin gelişmesi ile bu alanda yeni bir iş modeli de geliştirilmektedir. Bu iş modelinde en yaygın kullanılan yöntem sponsorluktur. Sosyal medya ünlülerinin sosyal medya paylaşımlarında marka ve ürün tanıtımı son dönemlerde en revaçta olan iş modelidir. Bu model yurttaş gazeteciliğinde spor ve diğer aktüel alanlarda da çok aktif bir biçimde kullanılmaktadır. Araştırmaya konu olan Deniz Satar çeşitli sponsorlarla iş birliği yaparak hem sponsorların tanıtımını yapmış hem de kendisine bir gelir yaratarak bu iş modelini uygulamıştır. Araştırmanın vak'a incelemesinde Deniz Satar, Trendyol ile işbirliği yaparak ürün tanıtımı yapmış, Borusan Otomotiv ile Motorsports sponsorluğunda katıldığı motor sporları turnuvasında Vestel ile Avrupa Kadınlar Voleybol şampiyonasında iş birliği yapmış ve Instagram hesabında markaların adını geçiren paylaşımlar yapmıştır.

Sonuç olarak yurttaş gazeteciliğinin siyaset dışı alanlardan biri olan sporda da kullanılabileceğinin önemli bir örneği olan Deniz Satar, yurttaş gazeteciliğinin bir akıllı telefon ve hazırlanan sosyal medya paylaşımları ile nasıl etkili olabileceği göstermektedir. Ayrıca spor, müzik gibi popüler kültürün şekillenmesinde baş rol oynayan alanlarda

kitlelerle sosyal medya aracılığı ile nasıl iletişim kurulabileceğinin de örneklerini sunmaktadır. Teknoloji dünyasında yaşanan gelişmeler ve özellikle akıllı telefon teknolojisinin gelişmesi ile adeta altın dönemini yaşayan fotoğraf çekimi ve video kaydı akıllı ve stratejik bir planlama ile yurttaş gazeteciliğinin gelişmesine katkıda bulunmaya devam edecektir. Yurttaş gazeteciliğinin özellikle popüler kültürle buluşması spor, müzik, magazin ve benzeri aktüel alanlarda dijital medya yayıncılığının gelişmesinde de önemli bir rol oynayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yurttaş Gazeteciliği, Spor, Spor Gazeteciliği, Sosyal Medya Sponsorluđu, Futbol, Voleybol